

Marek Wróblewski

Krzyżówka w edukacji

Krzyżówka, dla wielu kojarząca się z relaksem przy porannej kawie lub umilaniem podróży, w rzeczywistości posiada ogromny potencjał dydaktyczny, który warto wykorzystać w pracy nauczyciela. Jako narzędzie edukacyjne, krzyżówka może wspierać rozwój słownictwa i logicznego myślenia uczniów, a także służyć jako atrakcyjna forma powtarzania i utrwalania wiedzy. Wykraczając poza ramy prostej rozrywki, może stać się cennym narzędziem wspomagającym proces nauczania i uczenia się na różnych etapach edukacji i w różnych dziedzinach wiedzy. W r. szk. 2024/2025 odbyły się szkolenia na temat tworzenia różnych interaktywnych pomocy dydaktycznych pod wspólnym tytułem „Pomysł na interaktywną lekcję”, a jednym z omawianych tematów była krzyżówka.

Dlaczego warto dać szansę krzyżówkom w klasie?

Często zastanawiamy się jak poprowadzić lekcję, aby uczniowie byli aktywni i zaangażowani. Krzyżówka wprowadza element zabawy i wyzwania, a to naturalnie angażuje i podnosi zainteresowanie uczniów danym tematem. Odgadywanie haseł krzyżówki to interaktywna zabawa, która angażuje umysł i motywuje do szukania odpowiedzi.

Czy utrwalanie i powtarzanie materiału musi być nudne?

Tworzenie krzyżówek opartych na niedawno „przebobionym”, materiale to doskonały sposób na jego powtórzenie i utrwalenie w pamięci uczniów. Konieczność przypomnienia sobie definicji, pojęć czy faktów, aby poprawnie wypełnić pola krzyżówki, świetnie wzmacnia proces zapamiętywania. Zamiast tradycyjnego testu, krzyżówka może posłużyć jako forma sprawdzania zrozumienia materiału. Uczniowie, rozwiązując zagadki, demonstrują swoją wiedzę w mniej stresującej atmosferze. Nauczyciel natomiast otrzymuje informację zwrotną o poziomie opanowania danego zagadnienia przez klasę.

Jaki to ma wpływ na rozwijanie słownictwa i logicznego myślenia?

Krzyżówka naturalnie poszerza słownictwo uczniów, zmuszając ich do poszukiwania synonimów, antonimów czy precyzyjnych definicji. Dodatkowo, proces rozwiązywania wymaga logicznego myślenia, analizowania podanych liter i dopasowywania ich do odpowiednich pól.

Czy rozwijanie kompetencji w zakresie pracy zespołowej i komunikacji jest możliwe dzięki krzyżówce?

Krzyżówki mogą być wykorzystywane jako zadania grupowe. Wspólne rozwiązywanie łamigłówek uczy współpracy, negocjacji i efektywnej komunikacji między uczniami. Dzielenie się wiedzą i pomysłami prowadzi do lepszego zrozumienia materiału przez wszystkich członków zespołu.

Czy dostosowanie krzyżówek do różnych poziomów i tematów jest możliwe?

Krzyżówki są uniwersalne. Można je tworzyć na różnych poziomach trudności, dostosowując język i złożoność haseł do wieku i możliwości uczniów. Sprawdzą się w niemal każdej dziedzinie wiedzy – od historii i geografii, przez biologię i chemię, po język polski i matematykę.

Jak efektywnie wykorzystać krzyżówki w dydaktyce?

Tworzenie krzyżówek przez uczniów jest skuteczną metodą na pogłębienie zrozumienia materiału oraz rozwój ich kreatywności. Twórz krzyżówki dostosowane do lekcji i celów, aby hasła i definicje odnosiły się do omawianego materiału. Krzyżówki można wykorzystać do powtórki przed sprawdzianem jako formę przygotowania. Dostosuj trudność krzyżówek do indywidualnych potrzeb uczniów. Wprowadź element gry i rywalizacji poprzez zorganizowanie konkursów na najszybsze i najdokładniejsze rozwiązanie krzyżówki – to skutecznie aktywizuje uczniów. Oprócz tradycyjnych krzyżówek warto poeksperymentować z krzyżówkami obrazkowymi, tematycznymi oraz interaktywnymi, dostępnymi online. Te możliwości zostaną omówione podczas warsztatów w PODN w Słupsku.

Podsumowanie

Krzyżówka to znacznie więcej niż tylko forma rozrywki. Umiejętnie włączona w proces dydaktyczny, może stać się skutecznym narzędziem aktywizującym uczniów, utrwalającym wiedzę, rozwijającym logiczne myślenie i umiejętność współpracy. W ramach warsztatów zachęcam nauczycieli do eksperymentowania z tą formą pracy i odkrycia jej potencjału w swoich klasach. Warto dać krzyżówce szansę, by udowodniła, że nauka może być fascynującą przygodą pełną odkryć i satysfakcji.

Jeśli chcesz nauczyć się tworzyć interaktywne pomoce dydaktyczne, w tym krzyżówki, zapraszam na bezpłatne kursy dla nauczycieli województwa pomorskiego, które znajdziesz na stronie www.podn.slupsk.pl.

*Skanuj
i rozwiąż
przykładowe
krzyżówki*

Marek Wróblewski

Nauczyciel konsultant ds. wspomagania nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnej w Pomorskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.